

sygn. akt I ACz 2310/13

POSTANOWIENIE

dnia 17 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościołek
Sędziowie:	SSA Barbara Górczanowska <u>SSA Paweł Rygiel</u>

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 grudnia 2013 r. w Krakowie

sprawy ze skargi W. Ł. o wznowienie postępowania w sprawie z powództwa A. K. przeciwko Gminie Miejskiej K. o ustalenie prawa do grobu, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 grudnia 2011 r., do sygn. akt I C 2209/11

na skutek zażalenia skarżącej od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 30 sierpnia 2013 r. sygn. akt I C 1300/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

sygn. akt I ACz 2310/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd odrzucił skargę W. Ł. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 grudnia 2011 roku do sygn. akt I C 2209/11.

Sąd I instancji wskazał, że podstawą skargi było twierdzenie skarżącej, iż nie została poinformowana o postępowaniu w sprawie I C 2209/11 o ustalenie prawa do grobu, a z uwagi na to, iż są w nim pochowane osoby dla niej bliskie winna mieć praw współdecydowania o pracach remontowych grobu i o pochówku kolejnych osób. Tym samym podstawa skargi odwołuje się do pozbawienia skarżącej możliwości działania (art. 401 pkt 2 kpc).

Wskazując, że W. Ł. nie była stroną postępowania w sprawie I C 2209/11 Sąd Okręgowy uznał, że skarga jest niedopuszczalna. Z tych przyczyn, zgodnie z art. 410 § 1 kpc, należało ją odrzucić.

Od powyższego orzeczenia zażalenie wniosła W. Ł. zarzucając naruszenie art. 195 § 1 i 2 kpc w zw. z § 112 ust.1 regulaminu urzędowania sądów powszechnych, art. 401 pkt 2 kpc oraz art. 72 § 1 i 2 kpc w zw. z art. 379 pkt 5 kpc.

Żaląca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie skarżącej nie może odnieść zamierzonego skutku.

Istota problemu występującego w sprawie sprowadza się do oceny dopuszczalności wniesienia skargi o wznowienie postępowania przez osobę, która nie była stroną postępowania, którego skarga dotyczy. Przypomnieć bowiem należy, że w sprawie, która prowadzona była pod sygn. akt I C 2209/11, zakończyła się prawomocnym wyrokiem ustalającym prawo powódki A. K. do dysponowania grobem, do którego także skarżąca zgłasza uprawnienia.

Przepis art. 399 kpc nie wskazuje osób legitymowanych do wniesienia skargi. Z kolei właściwa regulacja dla postępowania nieprocesowego (art. 524 kpc) w sposób wyraźny określa, że skargę o wznowienie może wnieść uczestnik postępowania, a także zainteresowany, który nie brał udziału w postępowaniu. Trafny jest pogląd Sądu I instancji, że w postępowaniu prowadzonym w trybie procesowym – co do zasady – skarga przysługuje wyłącznie stronom postępowania lub ich następcom prawnym. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 1998 r. (III CKN 315/97, OSNC z 1998 r., z.7-8, poz. 125) „skargę o wznowienie postępowania może wnieść tylko strona, która została wymieniona w prawomocnym wyroku”.

Na zasadzie wyjątku przyjęć jednak należy, że legitymowanym do wniesienia skargi o wznowienie postępowania jest także podmiot, który nie brał udziału w procesie, a który z uwagi na przepis prawa bądź istotę stosunku prawnego łączącego go ze stroną procesu, winien być współuczestnikiem koniecznym. Jak wynika z poglądu przedstawionego przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 kwietnia 1997 r. (Lex nr 50801) „Stroną w rozumieniu przepisu art. 408 kpc jest nie tylko podmiot występujący jako powód lub pozwany w postępowaniu zakończonym prawomocnym orzeczeniem, ale także i taki podmiot, w stosunku do którego orzeczenie to wywołuje bezpośredni skutek materialno prawny”. Zważyć bowiem należy, że w przypadku osoby, którą z jedną ze stron procesu łączy stosunek prawny tego rodzaju, iż wyrok będzie w sposób niepodzielny dotyczył tej osoby i strony, skutkiem czego jego udział w sprawie był konieczny, to osoba taka została pozbawiona możliwości działania na skutek uchybienia Sądu polegającego na niezastosowaniu art. 195 kpc oraz nie wzięcia pod uwagę niepełnej legitymacji procesowej stron. Skoro żądanie wznowienia postępowania z powodu nieważności wywołanej pozbawieniem możliwości działania może podnieść strona (osoba), której te uchybienia dotyczą, to ta podstawa wznowienia dotyczy sytuacji, kiedy z przyczyn leżących poza osobą zainteresowaną, nie mogła ona wziąć udziału w postępowaniu.

Trafnie zatem powołuje żaląca, iż skarga o wznowienie postępowania może przysługiwać osobie, która nie brała udziału w postępowaniu, ale powinna być stroną z uwagi na istniejące współuczestnictwo konieczne.

Pomimo tego zażalenie powódki nie może odnieść zamierzonego skutku. Wydany w sprawie I C 2209/11 wyrok, jakkolwiek wpływa na sytuację prawną powódki, to jednak nie dotyczy niepodzielnie jej oraz jednej ze stron procesu w w/w sprawie. W szczególności fakt, że powódka przeczy uprawnieniu A. K. do dysponowania (współdysponowania) grobem bądź też twierdzi, że jej jak i powódce w sprawie I C 2209/11 przysługuje prawo do współdysponowania grobem nie powoduje, iż prawo to jest wspólne i niepodzielne.

Wskazać należy, że współuczestnictwo konieczne wypływające z istoty spornego stosunku prawnego zachodzi wtedy, gdy z jego treści wynika konieczność łącznego występowania podmiotów. Wymaga to analizy każdego stosunku prawnego dotyczącego zgłoszonego roszczenia od strony prawa materialnego i rozważenia, czy stroną w procesie muszą być wszystkie osoby tworzące strony stosunku materialnoprawnego lub wszystkie podmioty wspólnego obowiązku, czy też mogą być tylko niektóre z nich.

Czynne współuczestnictwo konieczne występuje niezmiernie rzadko, z reguły gdy przedmiotem żądania jest świadczenie niepodzielne. Zachodzi ono po stronie powodowej wtedy, gdy legitymacja czynna przysługuje nie każdemu z powodów oddzielnie, ale wszystkim łącznie, z takim skutkiem, że każdemu działającemu oddzielnie można zarzucić brak pełnej legitymacji procesowej, co w konsekwencji prowadzi do oddalenia powództwa.

Badając twierdzoną treść stosunków prawnych mających łączyć skarżącą ze stronami procesu, którego skarga dotyczy, nie sposób uznać, iż po jednej ze stron tego procesu istniało współuczestnictwo konieczne. Zwrócić przy tym należy uwagę, że skarżąca nie precyzuje, po której ze stron procesu w sprawie I C 2209/11 istnieje współuczestnictwo konieczne, jak też w sposób wyraźny nie wskazuje, czy przedmiotowe prawo przysługuje jej i A. K., czy też przeczy

prawa powódki. Z wywodów skargi oraz zawartych w zażaleniu wywieść należy, iż powódka twierdzi, że także jej – a nie tylko powódce – przysługuje uprawnienie do dysponowania grobem.

O ile zatem przyjąć, iż według żalącej w ocenianej sprawie mamy mieć do czynienia ze współuczestnictwem koniecznym czynnym, to specyfika prawa do grobu (polegająca na specyficznym konglomeracie praw o charakterze niemajątkowym i majątkowym, przy przewadze tych pierwszych) powoduje, iż rozstrzygnięcie o tym prawie nie wymaga łącznego uczestnictwa po stronie powodowej wszystkich uprawnionych. Nie sposób przyjąć, by pełną legitymację czynną tworzył udział wszystkich osób uprawnionych w sytuacji, gdy dla stwierdzenia współuprawnienia oznaczonej osoby wystarczające jest przesądzenie o prawie wnoszącego powództwo.

Z kolei kwestionowanie prawa powoda przez skarżącą zmuszałoby do rozważania istnienia współuczestnictwa koniecznego po stronie pozwanej. W niniejszej sprawie takie współuczestnictwo nie zachodzi. Po pierwsze, z tych samych przyczyn co poprzednio, związanych z istotą prawa do grobu, powódka nie była zmuszona pozwać wszystkich stron przedmiotowego stosunku prawnego. Nadto, z dokumentacji pozwanej gminy nie wynika, by skarżąca dotychczas ujawniła wobec pozwanej uprawnienia do dysponowania spornym grobem, bądź by zostało ustalone, iż przysługuje jej prawo do grobu. Tym samym brak było podstaw do przesądzenia, że skarżąca jest stroną twierdzonego stosunku prawnego, a co za tym idzie, że zachodzi konieczność jej wezwania do udziału w sprawie.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc, orzekł jak w sentencji.